

ES PILIEČIŲ TEISĖS ŠKOTIJOJE

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė į NHS [Valstybinės Sveikatos Paslaugų Tarnybos] Sveikatos Priežiūrą

Šiame informaciniame biuletenyje pateikiama trumpa santrauka apie jus, kaip **ES piliečio** Škotijoje, teisę gauti NHS sveikatos priežiūros paslaugas. Šiame informaciniame biuletenyje teigiama, kad "ES piliečius" sudaro ES valstybių narių piliečiai, taip pat EEE valstybių (Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino) ir Šveicarijos piliečiai.

Šiame informaciniame biuletenyje taip pat pateikiama informacija apie jūsų **šeimų narių** teises. "Šeimos narys" - tai asmuo, kuris yra jūsų šeimos narys, o ne ES pilietis ir kurio teisė gyventi Jungtinėje Karalystėje pagal ES įstatymus atsiranda iš santykių su jumis ir jūsų ES pilietybės.¹

Šiame informaciniame biuletenyje yra išdėstytos jūsų teisės dabar (**Brexitu pereinamoju laikotarpiu**), taip pat pasibaigus pereinamajam laikotarpiui. Pereinamasis laikotarpis turėtų baigtis 2020 m. gruodžio 31 d., tačiau ši data gali keistis, jei pereinamasis laikotarpis bus pratęstas.

ES piliečiai pagal ES įstatymus turi teisę gyventi Škotijoje pereinamoju "Brexitu" laikotarpiu. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, ES įstatymai nebebus taikomi. ES piliečiai ir jų šeimos nariai, norintys pasilikti Škotijoje pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, pagal "EU Settlement Scheme" [ES Apygyvendinimo Schemą] turi pateikti prašymą dėl **Settled Status [Nuolatinio Gyventojų Statuso]** (neterminuoto leidimo pasilikti) arba **[Nenuolatinio Gyventojų Statuso]** (ribojamo leidimo pasilikti 5 metus) iki 2021 m. birželio 30 d.

Ar aš turiu teisę gauti NHS sveikatos priežiūros paslaugas Škotijoje?

Visi ES Piliečiai

Visi ES Piliečiai ir jų šeimos nariai Škotijoje turi teisę naudotis nemokamomis NHS skubios ir neskubios pagalbos sveikatos priežiūros paslaugomis.

Į tai įeina:

- ▶ Nemokama pirminė sveikatos priežiūra (teisė užsiregistruoti pas bendrosios praktikos gydytoją) ir
- ▶ Nemokama antrinė sveikatos priežiūra (gydymas ligoninėje)

Tuo pačiu pagrindu, kaip ir Škotijoje gyvenantis Jungtinės Karalystės pilietis, jūs turite **vienodą teisę gauti sveikatos priežiūros paslaugas**.

Jūs taip pat turite **teisę į vertėją** (jei jums reikia), kad galėtumėte bendrauti su NHS darbuotojais ir juos suprasti bei sutikti su medicinine priežiūra.

Jūs turite teisę gauti sveikatos priežiūrą kaip ES pilietis ar kaip ES piliečio šeimos narys, neatsižvelgiant į tai, ar jūs turite Nuolatinio Gyventojų Statusą ar Nenuolatinio Gyventojų Statusą, ar neturite nė vieno iš jų.

1. "Šeimos nariais" gali būti laikomi: jūsų sutuoktinis ar civilinis partneris, jūsų vaikai, anūakai ir provaikaičiai iki 21 metų amžiaus, jūsų išlaikomi tėvai, seneliai ir proseneliai, kai kurie nesusituokę partneriai ir kiti išlaikomi giminiaičiai. (Išdavus "Home Office" [Namų Biurui] "išplėstinės šeimos nario" registracijos pažymėjimą).

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė į NHS [Valstybinės Sveikatos Paslaugų Tarnybos] Sveikatos Priežiūrą

Kaip užsiregistruoti su NHS [Valstybinių Sveikatos Paslaugų Tarnyba]?

Jūs galite įrodyti savo teisę gauti NHS sveikatos priežiūrą pateikiant galiojantį ES pasą arba valstybinę asmens tapatybės kortelę ir įrodymą, kad turite Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statusą, arba, kad atvykote į Jungtinę Karalystę nepasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Pereinamuoju laikotarpiu, jei esate lankytojas arba neseniai atvykote į Škotiją, iš jūsų gali būti paprašyta pateikti "European Health Insurance Card" (EHIC) [Europos Sveikatos Draudimo Kortelę]. Tačiau net jei jos neturite, vis tiek turite teisę užsiregistruoti su NHS ir gauti medicininį gydymą.

Tačiau, jei esate lankytojas ir neturite EHIC (arba negalite gauti "Provisional Replacement Certificate" [Laikino Pakeitimo Pažymėjimo] iš savo valstybės), vėliau jums gali būti taikomas mokestis už bet kokias suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas. Jungtinės Karalystės Vyriausybė diskutuoja su ES dėl Europos Sveikatos Draudimo Kortelės (EHIC) schemos perspektyvos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Ar mano teisė keičiasi pasibaigus pereinamajam Brexito laikotarpiui?

Visiems ES piliečiams, gyvenantiems Škotijoje pereinamojo laikotarpio pabaigoje - jūsų teisė gauti NHS sveikatos priežiūros paslaugas Škotijoje nesikeis.

Jūsų teisė išliks tokia pati, neatsižvelgiant į tai, ar jūs turite Nuolatinio Gyventojų Statusą, Nenuolatinio Gyventojų Statusą ar nė vieno iš jų.

Kur galiu gauti daugiau pagalbos ir konsultacijos?

Jei turite klausimų dėl jūsų teisės gauti NHS sveikatos priežiūros paslaugas arba manote, kad buvote diskriminuojamas dėl prieigos į sveikatos priežiūros paslaugas, galite kreiptis pagalbos ir patarimo į:

- ▶ **NHS Inform Helpline [NHS Informacinė Pagalbos Linija]** (tekstinis telefonas 0800 22 44 88; pagalbos linija taip pat suteikia nemokamas vertimo paslaugas). Pagalbos linija veikia kiekvieną dieną nuo 8:00 iki 22:00 val.
- ▶ **Patient Advice & Support Service (PASS) [Pacientų Konsultavimo ir Paramos Paslaugų Tarnyba]** jūsų vietiniame "Citizen's Advice Bureau" [Piliečių Konsultavimo Biure] (<https://www.cas.org.uk/pass>). PASS yra nepriklausoma tarnyba ir suteikia nemokamą konfidencialią informaciją, konsultaciją ir paramą visiems, naudojantiems NHS Škotijoje.

Daugiau Informacijos Šaltinių

NHS Inform – Accessing and Using NHS Services in Scotland [NHS Informuoja – Prieiga prie NHS ir Naudojimasis NHS Paslaugomis Škotijoje]:

- ▶ <https://www.nhsinform.scot/care-support-and-rights/health-rights/access/accessing-and-using-the-nhs-in-scotland>

Paskutinį kartą atnaujinta 2020 m. Birželio 1 d.